

עתונאי יהודי בשלוש יבשות

דרכו של מוריס וינטשבסקי ברוסיה, פרוסיה,
אנגליה, ארצות הברית וארץ ישראל

מוסיה ליפמן

באוגוסט 1996 מלאו 140 שנה להולדתו של מוריס וינטשבסקי – שמו הספרותי של ליפא בנציון נובאכוביץ', שנולד ב-9 באוגוסט 1856 בעיירה ינובה, במחוז קובנה שבליטא.

סבו נהרג כאשר נטל חלק במרד הפולני ב-1831 ובמשפחה קראו לו "קדוש". אביו, ר' זיסל נובאכוביץ' היה משכיל ומדקדק, אבל לא רצה להיות רב, ואף לא עבד לפרנסתו. אמו, גולדה-הדרסה, פתחה חנות קטנה כדי לפרנס את משפחתה. נולדו להם 11 ילדים, אבל רק שלושה נותרו בחיים: בנציון ושתי אחיות. ב-1861 עברה המשפחה לקובנה ובנציון למד ב"חדר". אחר כך לימד אותו אביו בעצמו תנ"ך ודקדוק. בסביבה של אביו היו אז משכילים מקובנה, ביניהם אברהם מאפו. בגיל 11 נכנס בנציון לבית ספר עממי ממשלתי רוסי, השתלט היטב על השפה הרוסית ואפילו נתן בה שיעורים. בשנת 1870 נסע אל דודו לוויילנה במטרה להתכונן לקראת הכניסה לבית הספר לרובנים בעיר. במשך ששת חודשי שהותו בוויילנה קרא ספרים ברוסית, את ספריו של משה מנדלסון, למד גרמנית, אבל לבית ספר לרובנים לא נכנס. בספטמבר 1870 החל לעבוד בסניף הבנק של פיינברג "צעיר אוריוול ברוסיה. שנתיים עבד בבנק, ובתקופה זו הכיר היטב את ספריהם של הסופרים הרוסיים – מהפכנים כרוכס – ביניהם צ'רנישבסקי, בקונין, דוברוליובוב, לברוב, פיטרב, המשורר נקרטוב ואחרים. גם את קרל מרקס קרא ובהשפעתו הפך לסוציאליסט.

וינטשבסקי הושפע מאד מהסופר היהודי-גרמני לודוויג ברנה, אשר כפי שהוא מציין בזכרונותיו, היה בשבילו "...כמו עמוד האש בכל נסיעותי מהתלמוד להשכלה וממנה לסוציאליזם..."

שלושה מרק וחצי לעמוד

ב-1873 התחיל לכתוב ב"המגיד". מעניינת במיוחד הסאטירה שכתב – "תהפוכות העתים". באוגוסט 1875 נסגר סניף הבנק באוריוול ווינטשבסקי עבר למרכז הבנק בקובנה. במקביל המשיך לכתוב ב"המגיד", וכן תרגם מגרמנית ורוסית.

בסוף 1876 הגיע לידיו הכרוז של אהרן ליברמן "אל שלומי בחורי ישראל", אשר דחף אותו לפעולה. במכתבו לליברמן הבטיח לשלוח מאמרים עבור עתונו הסוציאליסטי "האמת": "מדוי חדש בחדשו מחיי העוני הסוציאלי והאקספלוזיציה [ניצול] בידי העשירים...". ב-1877 הועבר וינטשבסקי לסניף הבנק בקניגסברג, פרוסיה. כאן יצר קשר עם חוג סטודנטים סוציאליסטים ומשכילים יהודים, אשר עזרו בהפצת "האמת", ביניהם אהרון וולף רבינוביץ – אור, ד"ר יצחק קמינר, אהרון צבי שרשבסקי, משה לייב לילינבלום ואחרים. אחרי זמן קצר נסגר "האמת" וליברמן עצמו נאסר. וינטשבסקי התחיל באותו זמן לכתוב לעתון "הקול". שאליו צורף מוסף ביידיש "קול העם", שעורכו היה מיכאל הלוי רודקינסון. עורך ועתונאי נמרץ זה החליט לאחר סגירת "האמת" להוציא עתון דומה לעתון שנסגר. בעתון "הקול", שנה ב' גיליון 1, הוא מודיע "על הוצאת עתון חדש בשם 'אספת החכמים'", ומציין שזה יהיה "מכתב עתי חדש כדוגמת 'האמת'", ואשר בו יבואו מאמרים יפים ומועילים אשר אין להם מקום ב'הקול' מפאת מטרותיו, אבל המערכת אינה מקבלת עליה "אחריות על מאמרים." "בהשכל וברדעת יכול כל איש לשלוח דברו ב'אספה', אבל תישר בעיני הרידקציה [המערכת] המאמר. אין לה לתת דין וחשבון מדוע לא יקובל המאמר ואולם הרשות נתונה לכל סופר לשלוח דברו

ב'האספה'
הסופר א
ועמוד..."
mmmlung"
מראה עי

"קשר כ

למעשה

רשמי רק

– קיצו

וינטשבסקי

דרך הדל

סדרת מ

איש הר

בדמיון

ואחרים.

בעתון,

השירים

מאמרו.

מיצירתו

ליברמן.

גם "תפ

ותבונה.

בנו אה

שימלא

אמן סל

בכל

"החזיון

שנה

IG.

מספר 3

מחצית

יולי 7

מספר 3

לבער 1

כני 1

יולי 3

50

החזיון

תוב

"אספת

שאין עשירים ועניים. אבל בתשובתו אומר לו בן נץ "... העם היהודי ישן שנת שיכורים ולא ישמע את דיבורי...".

במקביל מספר וינטשבסקי בזכרונותיו, שבשנת 1877, בשיחה עם לילינבלום, ציין: "למרות אהבתי למין האנושי אני לא יכול להגיד שזה לא משנה לי אם מובילים לתליה יהודי או לא יהודי...".

בנובמבר 1878, לאחר שבגרמניה של ביסמרק התקבל החוק נגד סוציאליסטים, נסגר הירחון "אספת חכמים". שמונה גיליונות בלבד הספיקו להופיע. באותו זמן נעצר ליברמן בווינה והמשטרה מצאה אצלו מכתבים של וינטשבסקי. הוא נעצר בעוון קשרים עם ליברמן וסוציאליסטים אחרים, ובאשמה נוספת: "יצירת קשר סוציאליסטי-ניהיליסטי".

בעזרת שתדלנותו של הבנקאי פיינברג גורש במרס 1879 מגבולות פרוסיה לדנמרק, משם נוד לפריס וללונדון. מכל המקומות כתב מאמרים ופליטונים ל"הקול" בקניגסברג בכינוי ספרותי "על האבנים", וגם ל"קול העם", תוספת "הקול" ביידיש, ביניהם "לו הייתי רוטשילד" ו"הספד לר' פייטעלע היד הפתוחה".

בלונדון היה פעיל בחוגים סוציאליסטים ועבד לפרנסתו בהנהלת חשבונות בבנק. ב-1884 היה בין מייסדי העתון "דער פוילישער יידעל" (היהודון הפולני), שבכתורתו התנוסס פסוק מתהילים קכ"ח, "יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך", והיה גם עורכו. שמו של העתון בא להוכיח ליהודי לונדון העשירים שאין להתבייש ביהודים שהיגרו מפולין וגם מארצות אחרות במזרח אירופה. השם לא "תפש" ומגיליון מס' 16 שונה שמו ל"דיא צוקונפט" (העתיד). וינטשבסקי פירסם מאמרי מערכת, סיפורים, פליטונים, שירים, רומנים ותרוממים בחתימת "בן נץ". מנהלי הבנק שינו אז את שמו לליאופולד בנדיקט במקום ליפא בן ציון. בשנת 1885 פירסם בעזרת חבריו את החוברת "יהי אור", שאותה כתב כבר ב-1880, אך לא היו לו האמצעים לפרסמה.

מאנגליה – לארצות הברית

ביוני 1885 נסגר "דיא צוקונפט" וינטשבסקי התחיל לכתוב בעתון "דער ארבעטער פריינד" (ידיד הפועל), בו פירסם סדרת מאמרים בכותרת "צעשלש גענע געדאנקען פון א משוגענעם פילאזאף" – "מחשבות מבלבלות של פילוסוף משוגע", שאותו הגדיר כ"הוגה עם דמע בעין" וגם שירים, רשימות, סיפורים ומאמרים בנושאים שונים. כן פירסם מאמרים בעתונים סוציאל דמוקרטס באנגלית. ממאי 1891 עד נובמבר 1892 הוציא ביחד עם חבריו ב. פייגנבוים, ק. גאלוף ומ. באראנוב, ירחון בשם "די פרייע וועלט" (העולם החופשי), בו פירסם מאמרים ושירים רבים, ביניהם "שלוש אחיות" ו"השירים העממיים שלי". התחיל גם בפירסום מילון הומוריסטי, "חיים בארכורמיס ווערטערבוך" – "מילון של חיים ברבוריים".

ביהאספה' ואז מוכרחת הרידקציה לתתו בדפוס בהוספה על חשבון הסופר אשר ישלח במוקדם שלושה מרק וחצי עבור כל עמוד ועמוד... בכותרת הירחון היה גם תרגום לגרמנית, "Die Weisen, Versammlung", ומתחת לכותרת הופיע פסוק מספר קהלת "טוב מראה עיניים מהלך נפש".

"קשר סוציאליסטי-ניהיליסטי"

למעשה היה וינטשבסקי עורכו של העתון מתחילתו, אבל באופן רשמי רק מהגיליון התמישי. על מאמריו התם עכשיו בשם בן נץ – קיצור שמו ושם משפחתו בניצין נובאכוכיץ'. בזכרונותיו כותב וינטשבסקי שהיה לו חשוב "להעביר בעתון דעות סוציאליסטיות ורך הדלת האחורית אם אין אפשרות בדלת הראשית". הוא פירסם סדרת מאמרים בשם "חזיונות איש הרוח" בחתימת "בוקי בן יגלי איש הרוח", בהם כאילו בטלן פילוסוף מתבונן בתופעות חיים. כדמיון נגלים לו לודוויג ברנה, פרעה מלך מצרים, האפיפיור ואחרים. את רעיונותיו הסוציאליסטיים מבטאים גם שיריו שנתפרסמו בעתון, ביניהם "שומר מה מלילה?", "הגנב", "למי אני עמל?". השירים מצטיינים בפשטות ולבביות, בניגוד לסגנון הפילוסופי של מאמריו. ברשימותיו "חזיונות איש הרוח" אפשר למצוא השפעות מיצירתו של גוגול "רשימותיו של משוגע" ומ"מעשה שטן" של ליברמן. אופיו של וינטשבסקי ביסודו היה רומנטי ועל כך מעידה גם "תפילת יהי רצון", בה הוא מבקש "חיים שיש בהם יושר ותבונה... חיים שאין בהם עשק דל ועקספלוואטציה... חיים שתהא בנו אהבת מלאכה ואחרונה אנושית, חיים שנהנה מעמלנו... חיים שימלא ה' את כל משאלותינו לטובה בזכות תיקון מצב הכלל, אמן סלה".

ככל מאמריו הוא שם דגש על יהדותו. באחת מרשימות "החזיונות", לודוויג ברנה כאילו מצווה עליו להגיד לעם היהודי

שנה ראשונה **5. №** שבת

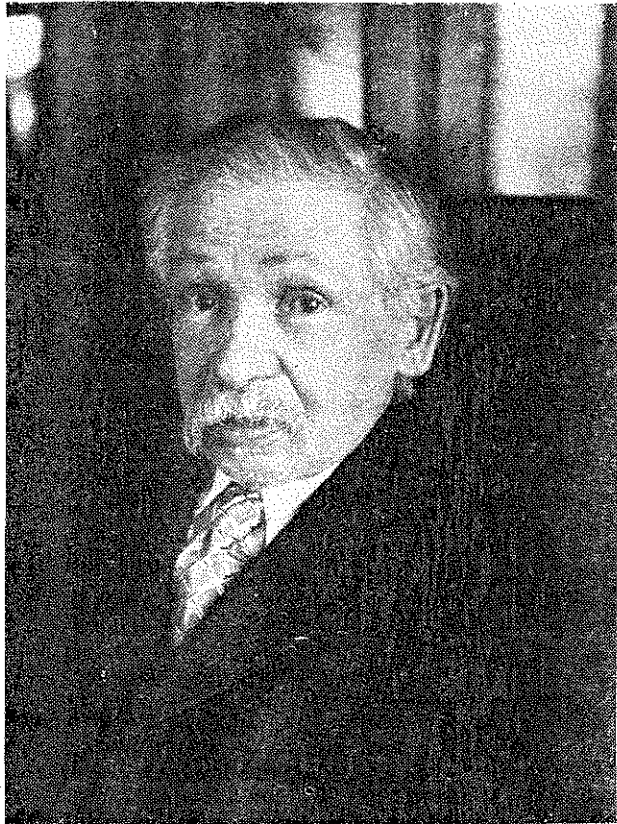
DIE WEISEN-VERSAMMLUNG.

<p>המועד הזה... החברים... התנועה... העניין... הכסף... המחיר... המקום... השם... התאריך... המחיר... המקום... השם... התאריך...</p>	<h1>אספת חכמים</h1>	<p>מחירו... 3 חלקי... מחירו... 60%... מחירו... למכירת... מחירו... 3.50... מחירו... מחירו...</p>
---	---------------------	---

תוכן העניינים...
המחיר...
המקום...
השם...
התאריך...

"אספת חכמים", בעריכת וינטשבסקי

(ועמנו כמ
את מקורו
ידי השת
ושוב אדב
כאשר דב
בשעתו (ר
ההם. ניו
בגיליון
עם הסבר
שנדפס ב
של בן נ
ובגאווה
היום הזה
הראשון.
בתור עם
כדאי
בשבתו ב
(עולם הס
של וינט
"וינטשכ
מרמר יו
במאמרו
בטיס תו
השתמש
כל הזמן
יכולים ל
והקורבנו
יודעת א
של עורן
הדרך לצ
בגיליו
בהמשיכו
של וינט
ב-1911.
לפרנס
וארגונים
בתונים
"פארווע
הצהר
ציוניים.
יידישע
כלונדון



מוריס וינטשנבסקי בצעירותו
...ובגיל מבוגר

כן השתתף בעתון "די נייע וועלט" (העולם החדש).
ב-1912 ביקר בארצות הברית יעקב זרובבל מעורכי "האחדות"
בארץ ישראל, ונפגש עם וינטשנבסקי. וינטשנבסקי הביע שמחה
על קיום עתון "האחדות" והיה מופתע שבפלשתניה הרחוקה
מופיע עתון בעברית, אשר נאבק על סוציאליזם, מספר על מאבק
הסוציאליסטים בארצות הברית ובמקביל מדגיש את קיומה של
תרבות וישות לאומית יהודית נפרדת.

פצע מדמם בן אלפיים שנה

לבקשתו של זרובבל כתב וינטשנבסקי "מעין אגרת ל'האחדות'",
אשר התפרסמה בגיליון 8, מכ"ט בכסלו תרע"ג. וינטשנבסקי פנה
באגרת ל"אחי ובני עמי" והדגיש, כי במשך שנים הקדיש את
כולו "...לצרכיהם, שאיפותיהם ומחשבותיהם של פועלי כל העמים

ב-1893-1894 כתב בעתון "דער וועקער" (המעורר) של ארגון
פועלים סוציאליסטים, בו פירסם את שירו "שיר המאבק".
ב-1894 פירסם את "האלף בית של טריידיוניזמוס" (א-ב
של איגוד מקצועי) בהוצאת איגוד מקצועי של "חייטים, מכונאים
וגהצנים", ותרגם את "בית הכובות" של איכסן. באוקטובר 1894
עבר וינטשנבסקי לארצות הברית. גם שם עבד בהנהלת חשבונות
והתחיל לכתוב ביומן "אבענד בלאט" (עתון הערב) של השבועון
"ארבייטער צייטונג". ממאי 1895 ערך את השבועון "דער אמת"
עד ינואר 1896, השתתף בעתון "פארווערטס", כתב בעתון
"סוציאל-דמוקראט", יצא נגד מדיניות עורך "פארווערטס" אייב
קאהאן, וזמן קצר השתתף בעתון "די ווארהייט" בעריכתו של
לואיס מילר. בשנים 1907-1909 היה עורך העתון "די צוקונפט",
בו עבד זמן קצר עוד קודם לכן. בעתון פירסם פרקים מזכרונותיו.

פעיל, הכריזה חרם על הקונגרס, ושימש כחבר המשלחת היהודית מאמריקה, יחד עם לואי מרשל ונחמן סירקין לוועידת השלום בפריז.

פנסיה מברית המועצות

יעקב הדס, עתונאי, קרוב משפחה של וינטשבסקי, אשר פגש בו באותה תקופה, כתב על שיחותיו ופגישותיו עם נחום סוקולוב וחיים ויצמן. הדס ריאין אז את וינטשבסקי ורשם את תשובותיו. בין התגובות אמר: "...לציונות לא עברתי אבל התקרבותי. הסיבה העיקרית היא גנרל אלנבי יותר מהצהרת בלפור. בנובמבר 1917 הגיע לסופו המימשל התורכי והמכשול העיקרי להגשמת חלומי של עמי, לפחות בשבילי, נעלם. ועוד משהו – הגדודים העבריים. אני מטבעי בעל אופי לוחם, אני מאמין בלקחת, להילחם בעד מה שרוצים, לא לבקש. לא עם פטיציות, לא עם שתדלנות. בגדוד העברי ראיתי את התחלת המאבק...". וינטשבסקי מתאר את ויצמן, את כוחו לשכנע את שומעיו, ומשווה אותו לנחמיה בן חכליה, בזמן שדיווח ליהודים על ראיון עם המלך ארתחשסתא: "...שמעתי את קולו כאילו הוא נובע מכאר מים חיים ונדמה לי שזה הבלזם [צמח מרפא] עבור הפצע היהודי בעל אלפיים שנה...". על השאלה "מהי עכשיו הבעיה העיקרית של הציונות?" הוא ענה: "...אני סוציאליסט – החשוב ביותר ליישב את הארץ באלמנט חרוץ, פרודוקטיבי, בעל יכולת לעבוד. המיעוט צריך להיות לרוב." "דבר אל העם ויסעו", הוסיף בעברית, ולא לשכוח את הפסוק "אל תבטחו בנדיבים... וכן להאמין בכוח עצמנו. יותר לא נוסעים לארץ ישראל למות, נוסעים לחיות... אם אתקיים, אכנס לשורות הציונות המאורגנת, ואם לא, אז לא צריך. אישיותי הקטנה לא משחקת תפקיד בהישג היסטורי גדול. עם הפועלים שלי אני יכול להישאר במקום בו אני נמצא. בתור מלווה, הייתי ברצון נכנס לשורות של מחנות אשר צועדים ליישב עוד פעם את ארץ כנען, כדי להפוך אותה לארץ ישראל על יסודות החופש והשוויון..."

בזכרונותיו מציין וינטשבסקי, שבאותה תקופה עיצב השקפה של חיים יהודיים יותר, התחיל להשתתף בכנסים אשר דנו בנושאי התיישבות והגירה יהודית ובעיות אחרות הנוגעות רק ליהודים. חבריו טענו שהוא "תעה לזמן מה מהדרך הפרולטרית."

ב-1924 הוזמן לברית המועצות. נחום איש גזמו היה בוועידה של עובדי תרבות יהודית סוציאליסטית במוסקוה, יחד עם וינטשבסקי. אחרי פטירתו של וינטשבסקי, במאמרו ב"הפועל הצעיר" 30-31 תרצ"ב (8 ביוני 1932), כתב: "...לאנוסים העברים והנאמנים לעברית במוסקוה, מורים וסופרים צעירים, הזכירה אישיותו את התקופה שבה ירד הסוציאליזם לרחוב היהודים כרוך בעברית. ראינו בו את האחרון מבני דורו של ליברמן וחבריו, שהטיפו את האמת הסוציאליסטית והיאני מאמין החברתי שלהם בלשון

(ועמנו כמובן, בכלל). למרות כל זה, עדיין איש עברי אנכי אוהב את מקורו בכל נפשו ומאודו..." והוא מסיים: "מי יודע, אפשר על ידי השתתפותי בעבודתכם, אשובה לעת זקנתי אל אהובת נעורי ושוב אדבר עברית באוזני פועלים עברים השומעים את שפת עבר. כאשר דבר אל המשכילים 'אל שלומי בחורי ישראל' אהרון ליברמן בשעתו (תרל"ו), הוא וחבריו וביניהם אנכי הצעיר שבתבורה בימים ההם. ניו יורק, אוקטובר 1912."

בגיליון 19 של "האחדות" פורסם מאמרו "שלושה עשר עיקרים" עם הסבר של המערכת: זהו ה"אני מאמין" הסוציאליסטי של בן נץ שנדפס בחוברת "יהי אור" בלונדון בשנת תרמ"ה (1885), המסקנה של בן נץ בחוברת: "מן היושר הוא שגם אנחנו נשאר יהודים...", ובגאווה הוא מדגיש בסיום: "...יכולים אנו בגאון מיוחד לציין את היום הזה בשנת תרע"ד, ביום שתגמרנה 2,500 שנה מימות החורבן הראשון. יום זכרון הזה ימצא אותנו לא רק בתור עם קיים אלא בתור עם חלוץ אשר צעד לקידמה לפני כל העמים..."

כדאי להוסיף, כי קלמן מרמר ידידו, אשר פירסם הרבה מאמרים בשבחו בשנים הבאות, כתב ב-1911 ב"ידישער ארבעטער וועלט" (עולם הפועלים היהודי) בשיקגו מאמר ביקורת חריף נגד ביטויים של וינטשבסקי במאמריו. את מאמרו פירסם מרמר תחת הכותרת "וינטשבסקי אויפן האלבן וועג" – "וינטשבסקי במחצית הדרך". מרמר יוצא בשצף קצף נגד וינטשבסקי אשר הציע באותו זמן במאמרו ב"צוקונפט" לייסד ארגון יהודי-אמריקני סוציאליסטי על בסיס תוכנית יהודית לאומית. מרמר הצביע על ביטויים בהם השתמש וינטשבסקי, כמו "הפצע הפתוח של אלפיים שנה שמדמם כל הזמן", ואת המשפט שהיהודים "...עם כל אמנתם במרקס, לא יכולים לשכות את הקרבות באודסה, הרדיפות בבוקרשט ויאסי, והקרובנות בדרוהוביץ. הם יהודים סוציאליסטים והמפלגה לא יודעת אפילו על סוציאליסטים יהודיים." כותרת המאמר וגם הערה של עורך העתון מגדירים את וינטשבסקי כמי שנמצא במחצית הדרך לציונות.

בגיליונות הבאים של "האחדות" מס' 19 ו-27-28 פורסם בהמשכים גם ה"אני מאמין" הסוציאליסטי (לפי הגדרת המערכת) של וינטשבסקי, שנדפס בעתון "דער נייער לעבן" (החיים החדשים) ב-1911. את המאמר תרגם יוסף חיים ברנר.

לפרנסתו המשיך וינטשבסקי לעבוד בניהול חשבונות במוסדות וארגונים שונים. במשך כל השנים השתתף בעריכה וכתביבת רשימות בעתונים רבים, וביניהם "די צוקונפט", "דער סוציאלי-דעמאקראט", "פארווערטס" ואחרים.

הצהרת בלפור השפיעה עליו מאוד והוא החל להשתתף במוסדות ציוניים. כן כתב שלושה מאמרים ב"פארווערטס" תחת הכותרת "די יידישע חיים" (הבית היהודי), היה נציג לקונגרס היהודי-אמריקני בלונדון בזמן שהפרוציה היהודית סוציאליסטית, בה היה חבר



"דיא צוקונפט" (העתיד), אחד משורה ארוכה של עתונים שוויטשבסקי ערך

ואפשר לצטט כאן את הביטויים של ידו קלמן מרמר, בזמן שהיה עורך העתון "הכותל המערבי": "...אנו הננו עלים (או פרחים) שנתלשו מאילנו הלאומי, הנרמסים לזבל כדי להפריח שדות זרים...". בתקופה שבה היה חבר באיגונים סוציאליסטיים וקומוניסטיים בלי "סטייה מהקו" תמך בוינטשבסקי ואחרי מותו נהפך לכיוגרף שלו והעביר את ארכיונו לארכיון העבודה בתל אביב.

העברית. המחבר זכר את שיחתם בזמן ההפסקה, את הצלילים המרטיטים בדבריו: "...הורגש יחס חם של הוקרה לעברית והיה לנו זה כנף-צרי באטמוספירה הרוויה שנאה וארס לשפתנו". וינטשבסקי ערך ביקורים במקומות רבים בברית המועצות והוענקה לו אפילו פנסיה חודשית של 75 רובל, אבל אחרי זמן קצר חזר לארצות הברית. על הסיבה לחזרתו, לא אמר דבר. מצבו הכלכלי באותו זמן היה קשה. הוא ניתק את קשריו עם קבוצות סוציאליסטיות, חי בדוחק, חולה, ורק כמה מידידיו תרמו לקיום משפחתו. משנת 1927 היה משותק, ובמרס 1932, בגיל 77, נפטר, עזוב לנפשו. השאיר אשה ושני ילדים. הלווייתו היתה סוערת וקשורה בשערוריה: המשפחה סירבה למסור את גופתו לקבורה לסקציה היהודית של המפלגה הקומוניסטית, ורק התערבותה של המשטרה מנעה קטטה. מסע הלוויה התקיים בליווי המשטרה. וינטשבסקי נטמן בבית העלמין היהודי הישן של ה"ארבעטער רינג". מותו המשיך לגרום למאבק ולהפגנות פוליטיות.

"סבא" ו"נכד"

וינטשבסקי זכה לתואר "זיידע" — "סבא". קיימת גירסה שזכה לתואר זה עוד בילדותו, כי בניגוד לילדים אחרים בילה את רוב זמנו בקריאת ספרים, "כמו הסבים". אחרים טוענים, שכבן דורו של ליברמן "האבא של הסוציאליזם היהודי" וינטשבסקי זכה לכינוי "סבא". גירסה נוספת אומרת כי ב"מחשבותיו של פילוסוף משוגע" מסופר על נכד ששאל והתווכח עם הפילוסוף וקרא לו "זיידע", וכך היה השם "סבא" לתואר של וינטשבסקי.

במשך כל השנים היה וינטשבסקי צמוד לעברית כ"גירסא דינקותא", לספרות העברית ולמורשת הרוחנית והתרבותית של עם ישראל. הוא כתב לעתונים ולכתבי עת בשפה העברית, ביניהם: "חבצלת", "החווה", "היום", "לוח אחיעבר", "המודיע לחדשים", "העולם", "התורן" ועוד.

וינטשבסקי השתמש בכינויים ספרותיים רבים, ביניהם (פרט לאלה שהוזכרו במאמר): "דער אייניקל" (הנכד), "זיין פלוניטע" (אשתו), "דער דאציגער" (הווא), "ט.ע. דעבקין" (בענעדיקט), "אבן הקלע", "בן ציון", "בר גולה" ועוד.

את שירו "לכנסת ישראל" מסיים וינטשבסקי: "דער טויט וועט געפינען מיין קאפ אין דיין שויס..." — "מותי ימצא את ראשי בחיקך...". השיר, כשנכתב, היה בגדר חלום שלא התגשם. הוא נטמן לא בחיק אדמת ישראל, אלא בניכר, באדמת ארצות הברית.